

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 23.

Fylke: Vest - Agder

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Bævre.

Emne: Bordkittet til Høstags

Bygdelag:

Oppskr. av: Skole Lunde

Gard: Lunde

(adresse): Lira st.

G.nr. 23 Br.nr. 4.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Begge deler

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

- I. Skalen lages i kjøkkenet og bæres inn i stuen.
1. En stol ved bordet, Langbordet.
2. Ja, og det er vanlig endnu.
3. På samme tid.
4. Samme slag stol.
5. Kun enkeltvis på kjøkkenet.
6. De er alle ved samme bord.
7. Husbonden hadde sin stol eller sete i Høysædebenken. Herne ved hans side. Barne som det falt seg. Vor familien stor hadde gjerne fallongsjokke plass ved et slagbord i ovnskrøke.
8. Ja det kunde nok, men de ble en 7-8 år gamle. Sjeldne nu.
9. Det heter Høysæde, eller Høysædebenken, og består gjerne av en armstol med utkjæringer.
10. Nu brukes en gjerne runde spisebord, især da familien er stor og mange om bordet.
11. Ja, hvis en kom fra skilleut arbeid s. s. møkklesing, potetbaking og slikt. Herne set alltid med utkjæringer. Det var dårlig bordkitt å sitte med len på.

12. Grandsfotel var felles og alle laugede til det; men kvar hadde sin melkekopp og brød fin, men i senere tid var det kaller og stensoi. For granteu var brukte man å dyppe i melkekoppen for kvar skjei. men kall grant la en oppe koppen eller kallerkannen og auste melk over. - Det var store "Syllekopper", som tok 1/2 - 3/4 liter. Kopperkoppen var mindre med haak.
13. Nei en auste op i fot og bor inn - store krefol, runde, dreide. Skerpaunen sette en på bordet på en jernring, eller på en brødisk. For der fremmede tilfeldigvis ble gjerne barna skyttet ut, ad kjøkkenet og fin sin mal der.
14. Ja en gode "Beleu" med smiv, feik, seid ost eller stek alst potetau på "Beleu", iser til middag, men osså til andre måltider.
15. Ja det gjør det.
16. En sier ikke noe for det.
17. For godt og vel en femti år siden, men det kaffer vel kildels endau at en brukte den "femtianna gafflen" (fingerne og kniven).
18. Nei ikke kallekniv, men der var smeder som arbeide bordkniver, for kjøpkniver kom i bruk. De tyemearbeide var tykke og solide med dreies skapp, av tra.
19. Hver sin skjei. Ja kildels, I alle de smiv hadde hver sin. Skjeerne var kildels av horn men heile og tra (Einer) Tie jul måtte alle arbeide sig nye skjeier å ase grevgrauken med. Faste skjeerne gjorde en alltid eller brukte. "reidler" (bryllupsligged) gik skjeerne på lån i nabo-laget.

20. Her på mine Rauter begynte en hemmelig lidelig å bruke steudai, idet Tøgersunds Gaiause folerik ble opullet for mer 100 år siden. Trøfot og Trøpapper ble dog brukt helt til omkring 1870-80, og er av og til i bruk endnu.
21. Det aldrig tale om, unntatt de store Høitider og Reister. I de senere år er hardden helt mer almindelig og så til hverdags.
22. Voksdag er nu jevnover i bruk ofte med en finere dag til søndag.
23. Poter ble sit, det kan ville. Børna dog medu kilsyn av de voksne. Naen deling var der ikke, unntatt at husmørene kunde gi en ekstra smørklump til hun om lørdagen til en klingebele av lepe eller flad brød.
24. Ja Mälje og finere kornkalle, men ikke vanlig hvardagsmat.
25. Var det noe godt, måtte alle ha litt.
26. Børna spiser ved bordet fra de er små medu kilsyn av mor, og siden eller ser de større eller de mindre. I 5 örs alderen regner en med at de bli greie sig selv, men forörrig kan de gjerne sin egen stol fra de er 2 år gamle.
27. Ja en god del "bugga". - Ikke nu.
28. Ja en nestet ihop henderne og los för og eller moten. Skille hver med sig, när det var voksne, men ligst hvis det var småbarn. Sang gjorde man jul- og Nyårs- kvell. Det er ikke slut, men neppe så almindelig som för med barna för moten.

4
De som bruker å lese gjør ingen forstøje
ocu der kommer fremunder.

29. Proten gir fris både friv og au.

30. Ja det ble det altis advart imot,
En Kunde "svolge vrange" "En u avrig
siner dæru, som når man eter," sa en.

31. Ja bestendig. "chauen viste ikke, at
Kjerringe var gal, friv ha song, nor hu er"
er et gammelt ordtak her.

32. Ja det var regelen, men det kunde
også hende, at noen hadde travel,
og måtte gå friv alle var forrige.

33. Ja. Barne til mor og far.

34. Velkommen! Kom han just som de
hadde begynt, så man gjerne: "Du er
ikke feig reidne." - Det var indel godt
merke, at han kom mot slatten, men
en sk det helst i spik.

35. Hvis det var en god Kjending - ja.

36. Hvis det var en, man skylde takken med,
gjorde en det, og ellers også, om det
var en man ikke hadde set på lenge.

37. På eestlige plasser - ja - men hvor der var
alfor nei og stære hussamlinger var det
ikke tilfelle. Det er liksom nu.

38. For det neste. - Nå? - nei nu er det
rasjonelt og så av og til med det.

39. Yndeligvis har mannen en Kof Kof og halles
gjerdet med prat og selskap. Kofen gjør

40. det samme, hvis det er en Kvinnegjerd.

40. Det aases for possente - men en man ikke
var "kjuren".

41. Det er alm. Kik å holde den fremunder med
selskap ved måltider, helst hvis det er en
eldre mand. Ugydon er det mer vant med.